

Sarajevo, 11.04.2022. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
04.04.2022. – 08.04.2022.

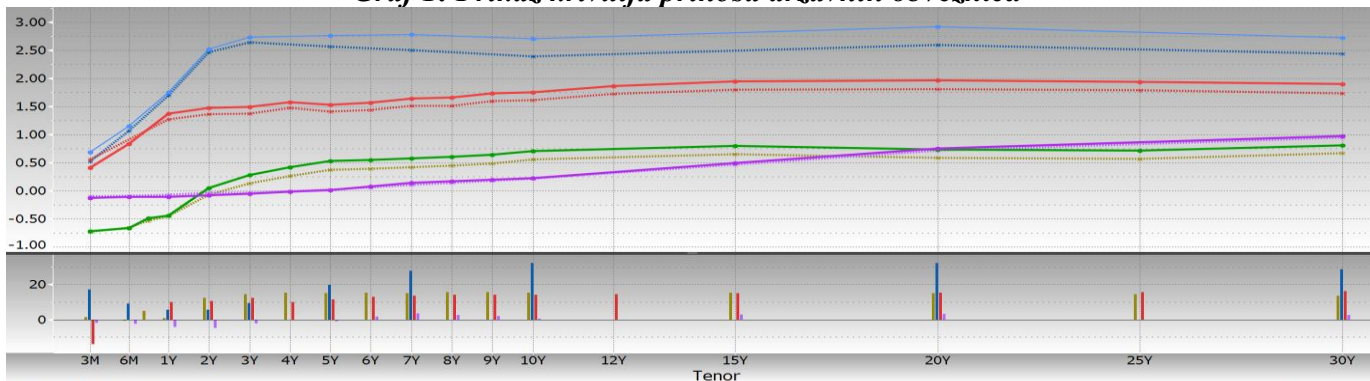
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	1.4.22	-	8.4.22	1.4.22	-	8.4.22	1.4.22	-	8.4.22	1.4.22	-	8.4.22				
2 godine	-0,07	-	0,05	↗	2,46	-	2,51	↗	1,37	-	1,48	↗	-0,03	-	-0,08	↘
5 godina	0,38	-	0,53	↗	2,56	-	2,75	↗	1,42	-	1,53	↗	0,03	-	0,02	↘
10 godina	0,56	-	0,71	↗	2,38	-	2,70	↗	1,61	-	1,75	↗	0,23	-	0,23	→

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	1.4.22	-	8.4.22	
3 mjeseca	-0,703	-	-0,647	↗
6 mjeseci	-0,656	-	-0,663	↘
1 godina	-0,431	-	-0,419	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica



Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 08.04.2022. godine (pune linije) i 01.04.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Visoka inflacija i približavanje datuma održavanja sjednica vodećih svjetskih centralnih banaka uticali su na rast prinosa obveznica eurozone tokom protekle sedmice. U odnosu na prethodnu sedmicu prinosi njemačkih obveznica su povećani između 11 i 15 baznih poena, a prinosi italijanskih obveznica između 17 i 30 baznih poena.

Zvaničnici ECB su uglavnom nastavili da najavljuju moguće okončanje programa kupovina obveznica i u konačnici povećanje kamatnih stopa usljed veoma izraženog rasta inflacije. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da bi inflatorni pritisak koji dolazi od šoka na strani ponude trebalo da uspori tokom vremena, tako da je važno da se pretjerano ne reaguje na trenutni rast inflacije. Dodao je da ukoliko visoke cijene dovedu do efekata drugog kruga, onda bi bilo važno poslati signal spremnosti na odgovor. Član IV ECB Panetta je izjavio da bi borba protiv inflacije isključivo putem monetarne politike predstavljala rizik za nagli rast troškova društva, te je pozvao vlade da i one preuzmu određeni dio tereta u zaštiti domaćinstava od rastućih cijena energenata. Takođe, objavljeni zapisnik sa posljednje sjednice ECB iz marta je pokazao da se članovi razilaze u mišljenju oko toga koji je najbolji način da se odgovori na ekonomski šok izazvan dešavanjima u Ukrajini. Dio članova je bio za određivanje tačnog datuma tokom ljeta za obustavu

programa kupovina obveznica i spremnost da se kamatne stope povećaju u III kvartalu usljed pogoršanih inflatornih očekivanja. Ovo je dodatno učvrstilo očekivanja na tržištima da bi ECB mogla ubrzo da počne sa povećanjem kamatnih stopa. Drugi dio članova ovog tijela je preferirao opciju „sačekaj i vidi“ zbog izuzetno visokog stepena neizvjesnosti.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	APR	-9,4	-18,0	-7,0
2.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	APR	54,5	54,9	55,5
3.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	FEB	31,6%	31,4%	30,6%
4.	Maloprodaja – EZ (G/G)	FEB	4,9%	5,0%	8,4%
5.	Maloprodaja – Italija (G/G)	FEB	-	4,3%	8,3%
6.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	FEB	10,1	11,4	3,2
7.	Trgovinski bilans – Holandija (u milijardama EUR)	JAN	-	4,6	3,4
8.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	FEB	5,4%	2,9%	8,2%
9.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	FEB	3,7%	3,2%	1,1%
10.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	FEB	2,5%	2,4%	-1,5%
11.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	FEB	-	12,2%	13,4%
12.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	FEB	-	3,8%	4,2%
13.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	FEB	-	-15,4%	-18,3%
14.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	FEB	1,7%	3,0%	2,0%
15.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	FEB	-	25,3%	26,3%
16.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	FEB	-	10,2%	7,4%
17.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	FEB	-	3,4%	-1,1%
18.	Odnos deficita i GDP-a – Italija (kvartalno)	IV kvartal	-	7,2%	8,8%
19.	Stopa inflacije – Holandija	MAR	8,9%	11,7%	7,2%
20.	Stopa inflacije – Irska	MAR	-	6,9%	5,7%
21.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	MAR	-	-2,9	-11,4
22.	Stopa nezaposlenosti – Irska	MAR	-	5,5%	5,2%

SAD

Prinosi na američke obveznice su tokom protekle sedmice zabilježili rast, najviše izražen na krajnjem dijelu krive prinosa, koja je i dalje bilježila inverziju u segmentu od 5 do 10 godina. Prinosi na obveznice sa dospjećem od 10 godina krajem sedmice su zabilježili najviši nivo u posljednje tri godine. Protekle sedmice je objavljen zapisnik sa posljednje sjednice FOMC-a u kojem je Fed nagovijestio da će najvjerovatnije usvojiti mjesečno smanjenje bilansne sume u iznosu od 95 milijardi USD. Početak smanjenja bilansne sume nije posebno naveden u zapisniku, ali je potpredsjednica Fed-a Brainard izjavila da će to vjerovatno biti u maju. U zapisniku je, takođe, istaknuto najvjerovatnije agresivnije reagovanje vezano za monetarnu politiku u narednom periodu, te da je rat u Ukrajini intenzivirao inflatorne pritiske. Predsjednik Fed-a Bullard je izjavio da Fed i dalje zaostaje u borbi protiv inflacije uprkos povećanju kamatnih stopa na hipotekarne kredite, te prinosa na državne obveznice. Bullard je istakao da bi referentna kamatna stopa trebala rasti do 3,5%, s obzirom na to da je stopa inflacije izuzetno visoka, čak uporediva i sa onom iz 1974. godine. Nekoliko učesnika procijenilo je da su rizici rasta inflacije povezani sa ratom u Ukrajini izgledno značajniji od silaznih rizika vezanih za ekonomski rast. Tržišni učesnici sada očekuju da bi do kraja ove godine Fed mogao povećati referentnu kamatnu stopu za 225 baznih poena u odnosu na ranije prognoziranih 200 baznih poena, odnosno 8 do 9 puta.

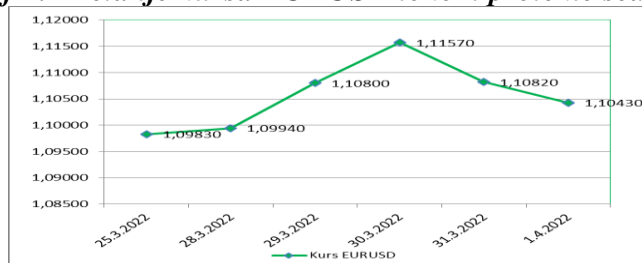
Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za april, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija u SAD u tekućoj godini zabilježiti ekspanziju po stopi od 3,3%, dok se za 2023. i 2024. godinu prognoziraju stope od 2,2% i 2,0%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je povećana na 6,9% sa prethodno prognoziranih 6,1%, dok je za narednu godinu povećana na 3% sa 2,6%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed na sjednici u maju povećati referentnu kamatnu stopu za 50 baznih poena, dok vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 27,5%.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Fabričke porudžbine	FEB	-0,6%	-0,5%	1,5%
2.	Porudžbine trajnih dobara F	FEB	-2,2%	-2,1%	-2,2%
3.	Trgovinski bilans (u mlrd USD)	FEB	-88,5	-89,2	-89,2
4.	PMI kompozitni indeks F	MAR	58,5	57,7	55,9
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	2. APR	200.000	166.000	171.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26. MAR	1.302.000	1.523.000	1.506.000

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1043 na nivo od 1,0877, što predstavlja pad kursa od 1,50% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice



VELIKA BRITANIJA

Tokom prošlog mjeseca BoE je ublažila ton vezano za pitanje potrebe za većim povećanjem kamatne stope, jer su članovi MPC BoE naglašavali negativne rizike po ekonomiju, pored postojeće zabrinutosti da će inflacija ostati usidrena u očekivanjima. Uprkos tome, finansijska tržišta i dalje očekuju da će BoE povećati referentnu kamatnu stopu na oko 2% do kraja ove godine, što je više nego duplo u odnosu na trenutni nivo kamatne stope. Posljednja tri uzastopna sastanka BoE je povećavala referentnu kamatnu stopu. Viceguverner BoE Cunliffe je izjavio da ne misli da su očekivanja stalno visoke inflacije ukorjenjena u stavovima kompanija i potrošača, te da bi mogla biti potrebna kontinuirana aktivnost BoE da se ova očekivanja zaustave. Cunliffe je istakao da nije uvjeren da će morati stalno i neizbježno da se oslanjaju na psihologiju ukorijenjene inflacije. Interesantno je pomenuti da je Cunliffe jedini član MPC BoE koji je na posljednjem sastanku glasao protiv odluke o povećanju referentne kamatne stope za 0,25%. Premijer Johnson će ugostiti kancelara Scholza i predsjednika Poljske Duda u okviru pokretanja „čvrstog i odlučnog odgovora“ na agresiju Vladimira Putina.

Glavni ekonomista BoE Pill smatra da bi kvantitativne olakšice možda mogle biti pogrešno sredstvo za rješavanje budućih epizoda previranja na tržištu obveznica, posebno u uslovima visoke inflacije. Otvarajući konferenciju BoE o istraživanju tržišta suverenog kapitala, Pill je izjavio da Centralna banka možda neće imati interes da ponovi stotine milijardi GBP dodatnih kupovina obveznica najavljenih u martu 2020. na početku pandemije COVID-19, a koje su djelimično napravljene da se smire previranja na tržištu obveznica.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (promjena u mil USD)	MAR	-	1.686	1.199
2.	PMI uslužni sektor F	MAR	61,0	62,6	61,0
3.	PMI građevinski sektor F	MAR	58,0	59,1	59,1
4.	PMI kompozitni indeks F	MAR	59,7	60,9	59,7

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je u odnosu na USD deprecirala. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,84204 na nivo od 0,83482, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3114 na nivo od 1,3025.

JAPAN

Guverner BoJ Kuroda je tokom protekle sedmice izjavio da su kretanja JPY na neki način ubrzana, pridruživši se stavovima ostalih članova MPC BoJ koji su upozorili da bi oštra deprecijacija valute mogla naštetiti izvozno orijentisanoj ekonomiji. Ovo je signal da BoJ dijeli zabrinutost Vlade o pitanju neželjenih reakcija korporativnog sektora zbog oštre deprecijacije JPY. Kuroda je prilikom obraćanja u Parlamentu istakao da su posljednje promjene JPY bile donekle brze, ali da BoJ pažljivo prati kretanja valuta upravo zbog njihovog ogromnog uticaja na ekonomiju i cijene. U tom kontekstu, Kuroda je dodao da je veoma važno da se kursevi valuta kreću stabilno odražavajući ekonomske i finansijske osnove.

MMF je smanjio prognozu ekonomskog rasta u Japanu za 2022. godinu, te pozvao kreatore monetarne politike Japana da razmotre plan za vanredne situacije ukoliko ukrajinska kriza poremeti krhki oporavak ekonomije Japana. MMF je naveo da eskalacija sukoba u Ukrajini izaziva negativne rizike na japansku ekonomiju kroz rast cijena roba, poremećaje u lancima snabdijevanja i niz drugih faktora. MMF je objavio da je smanjena prognoza ekonomskog rasta na 2,4% (manje od očekivane projekcije od 3,3% u januaru) zbog očekivanih kontrakcija u I kvartalu i uticaja rata u Ukrajini. U izvještaju je potvrđeno da se očekuje nastavak oporavka treće najveće svjetske ekonomije nakon pandemijske krize, kroz snažnu podršku fiskalne politike i stalni napredak u uvođenju vakcina protiv Covid19.

Istraživanje koje je provela BoJ je pokazalo da je udio japanskih domaćinstava koja očekuju rast cijena u toku godine dostigao najveći nivo u posljednjih 14 godina, budući da su inflatorni pritisci povećani zbog rasta cijena sirovina. Od anketiranih domaćinstava, 84,3% očekuje da će rasti cijene u narednih godinu dana, u odnosu na anketu provedenu prije tri mjeseca kada je taj procenat iznosio 78,8%.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarna baza (G/G)	MAR	-	7,9%	7,6%
2.	Novčane zarade zaposlenih (G/G)	FEB	0,6%	1,2%	1,1%
3.	Potrošnja domaćinstva (G/G)	FEB	2,7%	1,1%	6,9%
4.	PMI indeks uslužnog sektora (final)	MAR	-	49,4	44,2
5.	Kompozitni PMI indeks (final)	MAR	-	50,3	45,8
6.	Vodeći indeks (prelim.)	FEB	100,8	100,9	102,5
7.	Koicidirajući indeks (prelim.)	FEB	95,5	95,5	95,6
8.	Tekući bilans (u milijard. JPY)	FEB	1.450,0	1.648,3	-1.196,4
9.	Trgovinski bilans (u milijard. JPY)	FEB	-205,0	-176,8	-1.604,3

Kurs EURJPY je na početku i na kraju trgovanja protekle sedmice bilježio isti nivo od 135,30. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 122,52 na nivo od 124,34.

NAFTA I ZLATO

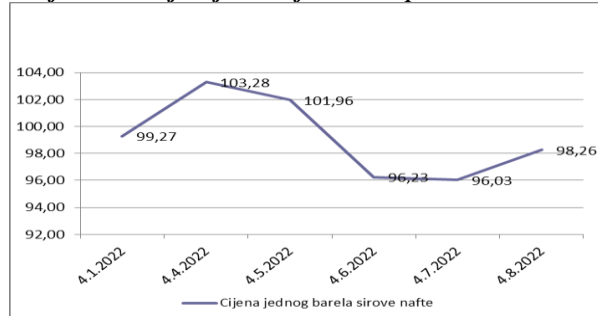
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 99,27 USD (89,89 EUR).

Početkom sedmice cijena je rasla pod uticajima povećanog potencijala za dodatne sankcije Rusiji, što je dodatno pojačalo zabrinutost za poremećaje u ponudi nafte, dok su pregovori sa Iranom u zastoju. U utorak se cijena održavala na nivou iznad 100 USD po barelu, nakon što je Evropska komisija predložila novi set sankcija prema Rusiji, uključujući zabranu uvoza uglja iz Rusije, kao i ulazak ruskih brodova u EU luke. Takođe, istaknuto je da se radi na zabrani uvoza nafte, čime se povećala neizvjesnost za ponudu ovog energenta na tržištu.

Sredinom sedmice SAD i njihovi saveznici unutar IEA su najavili oslobađanje zaliha nafte, ukupno 240 miliona barela, koje je ranije najavio predsjednik SAD Biden. Koordinirana akcija glavnih potrošača energije je usmjerena u pravcu ublažavanja ekonomskih posljedica rasta cijena energenata nakon ratnih dejstava na relaciji Rusija – Ukrajina. Krajem sedmice došlo je do blagog rasta cijene nafte, jednim dijelom zbog novog talasa virusa Covid19 u Kini usljed čega je uveden lockdown u Šangaju, a što je pojačalo špekulacije o slabijoj tražnji za naftom, što bi se svakako odrazilo na cijenu nafte. Ipak, cijena je u petak i dalje bila ispod 100 USD po barelu pod uticajem koordinisane akcije oslobađanja zaliha nafte od strane SAD i drugih zemalja.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 98,26 USD (89,16 EUR), te je na sedmičnom nivou zabilježen pad od 1,02%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

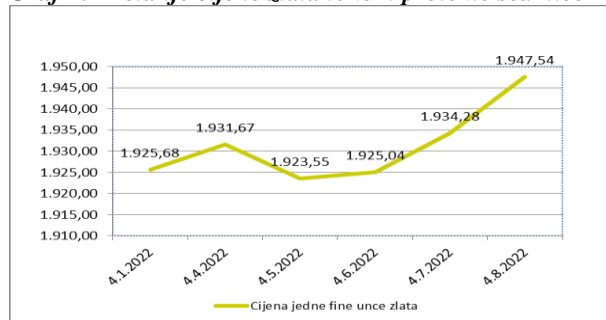


Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.925,68 USD (1.743,80 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je uglavnom imala tendenciju rasta. Početkom sedmice cijena je povećana zbog zabrinutosti investitora oko rata u Ukrajini, što je imalo veći efekat na cijenu od očekivanog pooštavanja monetarne politike Fed. Do sredine sedmice cijena nije bilježila značajne promjene, jer su investitori procjenjivali putanju restriktivnije monetarne politike Fed i efekte novih sankcija koje se planiraju prema Rusiji. Investitori su i dalje procjenjivali plan Fed vezano za pitanje restriktivnije monetarne politike kojom namjerava da reducira bilans stanja za više od 1 bilion USD uz povećanje kamatnih stopa kako bi se suprostavio rastu inflacije. Takođe, investitori su pažljivo procjenjivali geopolitičke rizike i rizike inflacije uprkos očekivanom pooštavanju monetarne politike Fed, te stoga cijena zlata nije bila volatilna. Narodna banka Rusije je na svojoj web stranici objavila da je izmijenila pravila za kupovinu zlata od banaka na domaćem tržištu i da će od 8. aprila obavljati transakcije po dogovorenoj cijeni. Krajem sedmice cijena zlata je povećana, uglavnom zbog jačanja geopolitičkih tenzija, ali i zbog očekivanog rasta inflacije i koraka koje će u tom kontekstu poduzeti centralne banke, prvo ECB na sastanku koji će biti održan 14. aprila, a kasnije i Fed koji će sastanak održati početkom maja.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.947,54 USD (1.790,51 EUR). Na sedmičnom nivou zabilježen je rast cijene od 1,14%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice



Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.